

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Mateřská škola Ostrava-Heřmanice, Požární 8

Požární 8, 713 00 Ostrava-Heřmanice

Identifikátor zařízení: 600 143 619

Zřizovatel: Město Ostrava, Úřad městského obvodu Slezská Ostrava,

Těšínská 35, 710 16 Ostrava

Školský úřad Ostrava, Matiční 20, 729 00 Ostrava

Termín konání orientační inspekce: 19. a 24. května 2000

Čj.	146 201/00-11067
Signatura	on6at111

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Dvoutřídní mateřská škola (dále MŠ) s celkovou kapacitou 50 míst a s heterogenním složením tříd, je využívána pro děti ze spádové oblasti Heřmanice, Michálkovice a Rychvald. Škola je provozována v budově z roku 1883 původně sloužící jako obecní škola, od roku 1946 je po několika stavebních úpravách provozována jako škola mateřská. Prostorové podmínky jsou dobré, každá třída má vlastní prostornou místnost a šatnu, společně využívají jídelnu, sociální zařízení a místnost pro pohybové aktivity a relaxaci. MŠ má k dispozici standardně vybavenou zahradu.

Od září 1999 je výchovně vzdělávací činnost realizována podle projektu Začít spolu.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Kvalita vzdělávacích činností je hodnocena na základě hospitační činnosti provedené v obou třídách MŠ v průběhu dvou dnů. Je posuzována z hlediska jejího plánování, materiálně technických, psychohygienických a personálních podmínek, z hlediska účinnosti organizace a forem pedagogické práce, uplatňovaných motivačních a hodnotících faktorů a způsobu interakce a komunikace v pedagogickém procesu.

Řízené činnosti

Řízené aktivity jsou realizovány v rámci volného režimu dne v dopoledních a odpoledních blocích, organizované jako integrované činnosti v plánovaném tematickém okruhu.

Východiskem pro přípravu učitelů na pedagogickou práci a její plánování je praktický návod k programu „Začít spolu“. Jeho základním principem je důsledná orientace na dítě a na vytvoření takového prostředí, které je pro něj přirozené a inspirující pro aktivní učení hrou. Tematické plány s časovou dotací týden až jeden měsíc (podle obsáhlosti tématu a zájmu dětí), zahrnují všechny výchovné oblasti a jsou členěny podle základních aktivit - činnosti výtvarné, poznávací, dramatické, přírodovědné a pokusné, manipulační a stavební, hudební a literární. V menší míře jsou plánovány činnosti pohybové a úkoly tělesné výchovy. Takto pojaté plány tvoří volné integrované celky, s vyváženým poměrem mezi řízenými a spontánními činnostmi, ve kterých je dostatek prostoru pro individuální zájmy a aktivity dětí. Složitost programu a dodržení jeho hlavních principů vyžaduje od učitelů každodenní promyšlenou a zodpovědnou přípravu.

Personální podmínky vzdělávací činnosti jsou příznivé, pedagogickou práci zajišťují čtyři kvalifikované učitelky, jedna z nich s vysokoškolským vzděláním a rozšířenou odborností - logopedický asistent.

Ve třídách a přilehlých prostorách jsou vytvořena tzv. centra aktivit, která svou velikostí, umístěním a vybavením přirozeně děti stimulují k určité hře, činnosti a k práci. V centrech je soustředěn různorodý materiál, odpovídající hračky a didaktické pomůcky, které jsou dětem přístupné a jsou tvořivým způsobem využívány. Ve spolupráci učitelů, dětí i rodičů je vybavení center postupně doplňováno. Zařízení i vybavení místností je většinou staré, i přes pečlivou údržbu již nese známky značné opotřebovanosti.

Režim pedagogických činností, jejich variabilita a vyváženost odpovídá psychohygienickým zásadám. Respektováním individuality každého dítěte a vytvořením prostoru pro relaxaci nedochází k přetěžování dětí.

Účelná, výborně promyšlená organizace převážné většiny hospitovaných činností, pestrost použitých vzdělávacích metod (pozorování, manipulace, experiment, vyprávění, tvořivá dramatika a jiné) spolu s převahou individuálních a skupinových forem práce, byla zárukou úspěšného splnění stanovených výchovně vzdělávacích cílů. Základem realizovaných činností byl rozvoj tvořivosti dětí, jejich sebeuplatnění podle vlastních schopností a uspokojování jejich potřeb. Učitelky se snažily vycházet při řízení pedagogického procesu z prožitku dětí, z jejich zkušeností a dosavadních znalostí. Nenásilným způsobem vedly každou činnost k požadovanému výsledku při respektování individuálních možností každého dítěte.

Ve všech činnostech byly děti velmi účelně a promyšleně motivovány. Každý den ráno je realizován tzv. komunitní kruh, jehož součástí je také motivace k činnosti, která bude následovat. Vstupní i průběžná motivace byla v hospitovaných činnostech velmi účinná, vycházela ze zvoleného tématu a citového prožitku dětí. Učitelky sledovaly zapojení dětí, jejich chování a reakce, v případě potřeby dovedly citlivým způsobem povzbudit a podpořit jejich sebedůvěru. Výsledky a průběh činností byly průběžně vyhodnocovány s výraznou dominancí pozitivního přístupu k hodnocení, učitelky dovedly neformálně a adresně ocenit snahu a pokrok dítěte. Ve škole je prováděna kvalitní individuální pedagogická diagnostika, vycházející ze vstupní anamnézy a charakteristiky dítěte rodiči, kterou škola získá prostřednictvím anketního dotazníku. Tato forma poskytuje škole kvalitní informace o specifických zájmech a potřebách každého dítěte a možnostech jeho dalšího cíleného osobnostního rozvoje.

V obou třídách bylo zaznamenáno vysoce pozitivní komunikační prostředí, přirozená, přátelská a vyvážená komunikace mezi učitelkami a dětmi. Pro rozvoj aktivní slovní zásoby a souvislého vyjadřování jsou vhodně využívány cílený dialog a vyprávění zážitků. Děti mají prostor pro sebevyjádření, učí se vzájemně si naslouchat a tolerovat názor i jednání druhého a tím získávat důležité sociální zkušenosti ve vzájemných vztazích.

Na základě zjištěných skutečností jsou podmínky řízených činností hodnoceny jako velmi dobré, ve všech ostatních oblastech (plánování, organizace, formy a metody, motivace a hodnocení, interakce a komunikace) jako vynikající.

Spontánní činnosti

Pro spontánní činnosti jsou v MŠ vytvořeny velmi dobré materiální i prostorové podmínky a při zhodnocení celkové délky pobytu v zařízení a celkové organizace dne, také dostatečný časový prostor. V hospitovaných třídách byly spontánní činnosti rozvíjeny v rámci plánovaného tématu vždy v kombinaci se zájmovými činnostmi a řízenými aktivitami, se kterými byly ve vyváženém poměru. Byla respektována dominantní úloha dětské hry. Děti měly volný přístup ke všem hračkám a pomůckám, měly možnost volby způsobu hry, její délky i kamaráda pro hru, a vzhledem k uplatňovaným skupinovým formám práce v „centrech aktivit“, také možnost volby mezi řízenými a spontánními činnostmi. Tuto možnost však děti ještě nedovedou plně využít (hlavně mladší věková skupina) a mají tendenci inklinovat spíše k řízené činnosti ve skupině, kde se aktivně zapojuje učitelka. Motivace pro spontánní činnosti vycházela z motivace činností řízených, byla však o něco méně účinná. Učitelky vstupovaly do her dětí nenásilně a citlivě, spíše jako zkušenější partneři. Při všech činnostech se děti vyjadřovaly otevřeně a spontánně. Spontaneita dětí, jejich samostatnost a vlastní rozhodování bylo respektováno. V rámci realizovaného programu byl zaznamenán menší prostor pro spontánní pohybové aktivity.

Na základě zjištěných skutečností jsou spontánní činnosti hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Kvalitu pedagogické práce pozitivně ovlivňuje zvolený výchovně vzdělávací program a jeho výrazná orientace na integrované učení hrou. Pestrá variabilita činností, účelná a metodicky promyšlená organizace výchovných aktivit poskytuje dětem velké množství kvalitních podnětů, které významně přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti. Děti mají možnost v přirozeném prostředí prožívat a realizovat činnosti, které jim přinášejí radost, nové poznatky a zdokonalují jejich tvořivé schopnosti. Výrazný individuální přístup je v práci školy samozřejmostí.

Přesto, že škola pracuje ve zvoleném programu teprve první rok, daří se jim jeho realizace výborně.

Výchovně vzdělávací činnost je ve svém souhrnu hodnocena jako vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobý koncepční záměr je orientován na postupné zavádění a realizaci programu „Začít spolu“, který se vyznačuje výraznou orientací na dítě a na vytvoření přirozeného stimulujícího prostředí jako důležité podmínky pro integrované učení hrou. Navazující pracovní plán školy pro školní rok 1999/2000 vychází ze základních principů zvoleného programu a v obecné rovině určuje hlavní úkoly: vytvoření center aktivit v obou třídách, individuální přístup ke každému dítěti, integrované učení hrou a aktivní účast rodiny. Bližší konkretizaci ani prostředky realizace těchto úkolů v postupných krocích pracovní plán školy neobsahuje. Z obou dokumentů je zřejmá prozatímní neujasněnost vztahů mezi dlouhodobými koncepčními záměry a střednědobými a krátkodobými cíli a jejich obsahové náplně v ročním plánu.

Součástí ročního plánu školy je plán kontrolní a hospitační činnosti, plán spolupráce s rodinou, organizační a vnitřní řád školy, harmonogram pedagogických a provozních porad. Tyto dokumenty jsou zpracovány jako samostatné přílohy a odrážejí celkovou orientaci a zaměření školy. Pracovní plán školy byl předepsaným způsobem schválen, byli s ním seznámeni rodiče i zřizovatel.

Organizování

Organizační uspořádání předškolního zařízení má jasně stanovená pravidla, umožňuje účinné řízení školy. Běžný provoz se řídí zpracovaným organizačním a vnitřním řádem, který všem zaměstnancům přesně vymezuje kompetence a povinnosti, současně však vytváří dostatečný prostor pro jejich uplatnění a iniciativu. Organizace výchovně vzdělávací činnosti se řídí režimem dne, který byl sestaven v souladu se zvoleným programem a psychohygienickými zásadami.

Povinná dokumentace mateřské školy je vedena v souladu s § 45b zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Další operativní a třídní dokumentace je vedena přehledně, má velmi dobrou vypovídací hodnotu.

Informace potřebné k bezproblémovému chodu zařízení si pracovníci vzhledem k velikosti zařízení předávají především každodenním stykem, jinak obvyklým způsobem tj. informativní nástěnkou a v rámci pravidelných pedagogických a provozních porad. Frekvence těchto porad je dostačující, zápisy z nich podávají výstižná sdělení o řešených problémech provozu i pedagogické práce. Ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna.

Z koncepce i ze zvoleného programu vyplývá, že MŠ kladě důraz na spolupráci s rodiči, kteří jsou průběžně a důsledně informováni výstižnými nástěnkami a vývěskami o tematickém programu i právě probíhajících činnostech dětí. Aktivním způsobem a netradičně zapojuje škola do programu i rodiče (rodiče a děti plní společné úkoly, podílejí se na přípravě pomůcek, zapůjčují encyklopedie aj.). Atraktivní je rovněž nabídka společných akcí (beseda s městskou policií, odpoledne s hasiči, mikulášská nadílka, maskarní rej, výlet k MDD, výstavka knih aj.). V současné době pracovníci školy připravují k vydání první číslo školního časopisu Úsměv (podle stejnojmenného občanského sdružení, které ve škole působí), ve kterém budou rodiče i veřejnost informováni o dění v mateřské škole.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka vede školu demokratickým způsobem, velmi výrazně se podílí na vytváření tvořivého klimatu a podporuje pozitivní mezilidské vztahy na pracovišti. Hlavním prvkem jejího vedení je každodenní přímý kontakt se všemi pracovníky, ve kterém preferuje otevřené a operativní řešení vzniklých situací a problémů. V systému motivování pracovníků využívá přiměřeným způsobem prvky morální i hmotné stimulace (kritéria pro hodnocení jsou ústně dohodnuta, nejsou písemně stvrzena).

Ve škole jsou vytvořeny velmi dobré podmínky pro další vzdělávání učitelek. Ředitelka školy a jedna učitelka studují na PF v Olomouci ředitelský management, ostatní učitelky se dle možností zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných Službou škole Ostrava. Ředitelka a jedna učitelka aktivně pracují v sekci mateřských škol „Začít spolu“. Ve škole je k dispozici základní odborná a pedagogická literatura, průběžně je doplňována novými metodickými příručkami, které jsou operativně využívány v pedagogické praxi.

Kontrolní mechanismy

Vnitřní kontrolní systém ředitelky školy je součástí ročního plánu školy, je ovlivněn velikostí zařízení a dlouholetou personální stabilitou. Postihuje každodenní kontrolu provozních a hospodářských činností i dodržování výchovně vzdělávacích stereotypů, které jsou vymezeny v organizačním řádu školy. Kontrolu pedagogické práce provádí ředitelka průběžně a předem naplánovanými hospitacemi. Četnost hospitační činnosti je vyhovující, zápisy z ní jsou věcné, obsahují závěry pro další práci. Forma zápisů se postupně pozitivně vyvíjí v souladu s tím jak získává ředitelka zkušenosti i teoretické znalosti v rámci odborného studia. Výsledky všech kontrol jsou s pracovníky projednávány, pružně jsou přijímána opatření zjištěných nedostatků, závěry z kontrolní činnosti jsou pak předmětem jednání na společných poradách.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je funkční a účelné, pozitivně ovlivňuje výchovně vzdělávací práci školy. Na základě zjištěných skutečností je oblast koncepčního plánování hodnocena jako dobrá, ve všech ostatních výše sledovaných oblastech je řídicí práce hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově je kvalita řízení školy velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Při mateřské škole velmi dobře pracuje občanské sdružení „Úsměv“ registrované u Ministerstva vnitra České republiky. Sdružení má zvolenou správní radu, vypracované stanovy a vede vlastní účetnictví. Je financováno z dobrovolných příspěvků rodičů a členů sdružení, sponzorských příspěvků a z darů fyzických osob. Sdružení si klade za cíl:

- humanitární cíle - umožnit dětem ze sociálně slabších rodin účast na společných akcích
- ochrana přírody a péče o životní prostředí - organizace a financování ekologicko vzdělávacích akcí pro děti, organizace tematických výletů do přírody
- podpora výchovně vzdělávacího programu školy - podpůrná činnost v rámci zvolené koncepce (zajištění chybějícího materiálu, pracovní listy, odborná literatura aj.)
- aktivity směřující k ozdravení života dětí - zajištění vitamínů, zajištění pitného režimu
- organizace sportovně kulturních akcí pro místní občany

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení předškolního zařízení do sítě škol čj. 01/07/99-160 ze dne 2.2.2000
- Registrace občanského sdružení „Úsměv“ čj. VS/1-1/39664/99-R ze dne 1.4.1999 a stanovy sdružení.
- koncepce a roční plán školy
- pedagogická a operativní dokumentace školy
- vnitřní řád a organizace školy
- zápisy z pedagogických a provozních porad
- hospitační záznamy
- přehledy výchovné práce
- záznamy pedagogické diagnostiky
- výchovně vzdělávací plány tříd

ZÁVĚR

Z inspekčního zjištění vyplývá, že mateřská škola zvoleným programem a všestranně systematickou pedagogickou činností zajišťuje vysoce kvalitní předškolní výchovu v duchu osobnostně orientovaného modelu. V každodenní výchovně vzdělávací práci jsou preferovány nové progresivní formy a metody umožňující přiměřenou individualizaci, přirozenost a funkčnost výchovného působení.

Výrazná pozitiva:

- tvůrčí, pozitivní klima školy se vstřícnými a partnerskými vztahy mezi učitelkami a dětmi
- kvalitní naplňování zvoleného programu s vysokým osobním nasazením všech zúčastněných
- výrazná individualizace výchovy na základě kvalitně prováděné pedagogické diagnostiky a velmi dobré spolupráce s rodinou

*Na základě zjištěných skutečností je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.
V průběhu inspekce nebylo shledáno neefektivní využívání finančních prostředků.*

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PhDr. Alice Strnadlová

Alice Strnadlová v. r.

V Ostravě dne 8. 6. 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. 6. 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Lenka Anežková

Lenka Anežková v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Ostrava, Matiční 20, Ostrava	23.6.2000	146 270/00-10023
Zřizovatel: ÚMOB Slezská Ostrava, Těšínská 35, Ostrava	23.6.2000	146 271/00-10023

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.